

Доповідь на Вчену раду Академії

28.09.2022

**МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА
ФАКУЛЬТЕТІ 2**

Доповідач: Наталя Дуб, канд.держ.упр, декан факультету 2

Побачивши питання моніторингу якості освітнього процесу в порядку денному однієї з перших вчених рад в Академії, ми всі були подивовані. Адже, як правило, це питання розглядається, як підсумок навчального року. Проте, в умовах сьогодення, вважаю за доцільне розповісти вам, як можна наблизити перемогу, надаючи якісні освітні послуги, не через місяць, не перед атестацією, чи контрактацією, а вже сьогодні.

Важливим є пояснити, в чому полягатиме щоденний моніторинг якості освітнього процесу не тільки на факультеті 2, а й в академії в цілому. Одразу зауважу, те про що ми говоритимемо сьогодні це не про перевірки, догани і розмови «на килимі». Це про фахові поради, співпрацю, ефективну комунікацію між усіма учасниками освітнього процесу, про те, як покращити нашу роботу, як змінити життя студентів на краще, як налагодити ефективний зворотній зв'язок та вносити послідовні зміни в хід реалізації освітнього процесу з метою підвищення його якості.

Почнемо з аналізу визначень та понять.

Моніторинг якості освіти може бути зовнішній (МОН, МОЗ, НАЗЯВО, ДСЯО) та внутрішній. Сьогодні ми говоритимемо про внутрішній моніторинг.

На сайті Державної служби якості освіти України подане таке визначення:

Моніторинг якості освіти — це система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у

розвитку якості освіти у закладах освіти, встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей [<https://bit.ly/3eqrijm>]

Не сумніваюся в тому, що всі ми прекрасно знаємо місію і візію нашої академії, цілі освітньої діяльності нашого закладу. В стратегії Академії навіть є окремий розділ «ЦІЛІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ» [<https://bit.ly/3fUDb1f>]. Вважаю за доцільне порекомендувати вам, після вченої ради ще раз нагадати собі та кафедрам ці моменти. З того і почнеться підготовка до моніторингу. Знаючи цілі, ми зможемо спланувати нашу діяльність з підвищення якості освітнього процесу.

Хто працює зі мною ближче знає, що часто я прошу перевірити мою роботу. Вважаю це за послугу мені. Адже не помиляється той, хто нічого не робить.

Як відбуватиметься моніторинг?

Моніторинг проводиться відповідно до таких принципів:

- систематичності та системності;
- доцільності;
- прозорості моніторингових процедур та відкритості;
- безпеки персональних даних;
- об'єктивності одержання та аналізу інформації під час моніторингу;
- відповідального ставлення до своєї діяльності суб'єктів, які беруть участь у підготовці та проведенні моніторингу [<https://bit.ly/3SarJwd>].

Учасниками моніторингу можуть бути:

- Здобувачі освіти, які беруть участь у формуванні та оновленні освітніх програм, формулюючи запит на очікувані результати навчання; оцінюють сприйняття форм і методів навчання та професійної майстерності викладачів
- Адміністрація Академії, завданням якої є організація та проведення моніторингу, ефективне управління освітнім процесом в цілому.
- Професорсько-викладацький склад Академії, члени якого забезпечують відповідну якість викладання на основі сучасних педагогічних технологій та

наукових досягнень; запобігають академічній недоброчесності; здійснюють оцінку результатів навчання і реалізують заходи з підвищення його якості; здійснюють безпосередню розробку, впровадження та постійний перегляд й оновлення освітніх програм відповідно, до актуальних проблем розвитку спеціальності, регіону і країни;

- Роботодавці, які беруть участь у визначенні переліку результатів навчання та компетенцій, сформованих за освітніми програмами [<https://bit.ly/3g0PfOO>].

Моніторинг здійснюється за такими напрямками:

- Моніторинг змісту освітніх програм: відповідність змісту навчально-методичного забезпечення освітнього процесу заявленим освітньою програмою очікуваним результатам і компетенціям; відповідність запитам роботодавців; втілення результатів останніх наукових досліджень у галузі; відповідність актуальним тенденціям розвитку медсестринства, регіону, країни;
- Моніторинг ресурсу: стан матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу; стан забезпечення освітнього процесу навчально-методичною літературою (включаючи електронні примірники); стан інформаційного забезпечення освітнього процесу;
- Моніторинг процесу: організація процесу надання освітніх послуг; відповідність кадрового забезпечення освітнього процесу ліцензійним умовам; організація та проходження підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників; стан документації за програмою й організація документообігу; сприйняття здобувачами форм і методів ведення освітнього процесу, його організації і результативності [<https://bit.ly/3MnCF8k>].

Методами проведення дослідження під час моніторингу можуть бути:

- опитування (анкетування, інтерв'ювання);
- тестування;
- спостереження за освітнім процесом під час проведення занять;
- фокус-група;
- аналіз документації з проведення освітньої діяльності за програмою;
- інші методи, не заборонені законодавством України [<https://bit.ly/3Cv0C8X>].

Моніторинг може проводитися у формі:

- безпосереднього одержання інформації від учасників освітнього процесу (за допомогою спостереження, інтерв'ювання тощо);
- опосередкованого одержання інформації від учасників освітнього процесу (у письмовій та/або електронній формі, із залученням експертів тощо);
- одержання інформації без залучення учасників освітнього процесу (за допомогою вивчення документації, статистичної або оперативної інформації тощо) [<https://bit.ly/3COar3p>].

В академії створена група моніторингу якості освіти, у складі Федорик В.М., Безкоровайна У.Ю., Дуб Н.Є.

Основними елементами забезпечення моніторингу якості освітнього процесу є:

- наявність затверджених у встановленому порядку освітньо-професійних програм (ОПП);
- наявність затверджених у встановленому порядку навчальних планів, робочих навчальних планів, графіку навчального процесу;
- наявність пакету навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін (навчальних та робочих програм дисциплін; методичних вказівок до виконання лабораторних, практичних, семінарських робіт, магістерських робіт; самостійної роботи, тощо).

Моніторинг якості освітнього процесу здійснюється на кількох рівнях:

Викладачем навчальної дисципліни – через поточний, модульний і підсумковий контроль.

Завідувачем кафедри

- перевіркою підготовки викладачем навчальних та робочих програм дисциплін, формування комплексу навчально-методичного забезпечення кожної дисципліни кафедри;

- відвідуванням протягом навчального року всіх видів занять. Відвідування занять кожного викладача проводиться не менше ніж один раз на семестр. Результати відвідування фіксуються в журналі контролю відвідувань занять завідувачем кафедри;
- проведенням показових занять викладачами, які обговорюються на засіданнях кафедр або методичних семінарах;
- перевіркою планів виконання навчальної, навчально-методичної, організаційно-методичної роботи (про що повинні бути зроблені записи в індивідуальних планах викладачів, у річних звітах викладачів на засіданнях кафедри, у протоколах засідань кафедри);
- перевірки якості знань, умінь та навичок студентів.

Декан та його заступники здійснюють моніторинг шляхом:

- перевірки організації освітнього процесу кафедрами;
- регулярного контролю дотримання розкладу занять викладачами і студентами факультету;
- відвідування занять викладачів;
- контролю дотримання вимог до документаційного оформлення результатів поточного та підсумкового контролю;
- заслуховування регулярних звітів завідувачів кафедр на Вченій раді факультету не менше одного разу за навчальний рік;
- перевірки готовності навчально-методичної документації згідно номенклатури справ кафедр.

Ректор, проректори, навчально-методична частина здійснюють моніторинг через перевірку:

- наявності затверджених у встановленому порядку навчальних та робочих навчальних планів;
- виконання затвердженого у встановленому порядку графіку навчального процесу;

- відповідності змісту навчальних планів і навчальних програм вимогам стандартів вищої освіти;
- наявності робочих програм із дисциплін та відповідності їх змісту навчальним програмам (лекції, семінари, практичні, лабораторні заняття, самостійна робота тощо);
- відповідності розкладу занять затвердженим планам та програмам;
- комплектності і достатності навчально-методичного забезпечення з дисциплін (методичні вказівки, конспекти лекцій, настанови до виконання семінарських, практичних та лабораторних робіт, самостійної та індивідуальної роботи тощо);
- дотримання вимог до документаційного оформлення результатів поточного та підсумкового контролю і наявності його повного комплекту;
- навчально-методичного забезпечення всіх видів практик, передбачених навчальними планами, дотримання всіх вимог до комплекту їх документаційного забезпечення;
- навчально-методичного забезпечення проведення атестації здобувачів освіти [<https://bit.ly/3RYP6bI>].